

La Veu de Tortosa

Setmanari Regionalista

«VERGONYA ETERNA A AQUELLS QUE DESPRECIANT SON IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES». — Dante.

Contribució de sanch

De totes las vexacions que 'ls governs de l'Estat espanyol imposan a Catalunya, cap n'hi ha sens dubte de tan odiosa, inhumana y injusta com aquesta de las quintas en temps de pau, qu'arrenca sense pietat lo jovent de casa nostra, robant ab immortal violència brassos a l'industria y a la agricultura, cervells a la ciencia, activitats y energies a totes las arts.

Las quintas y llevas en massa, no las coneixian a la nostra Terra mentres gaudíam la plenitud de la vida nacional, com no las coneguerem tampoch durant los quatre segles en que formant part, integrant d'Espanya, no'ns faltá forsa y brahó pera conservar l'autonomia. Si gué precis que l'acció embrutidora del centralisme s'aprofités de la decadencia de la nostra rassa, pera que a Catalunya s'implantessin aquestas institucions, malehidas per tots los cors nobles y rebutjadas avuy per las nacions més avansadas y cultas.

La ridícula rifa d'homes y l'irritant desigualtat que representan las redempcions a metálich, bases del sistema que s'segueix a Espanya pel reclutament de l'exercit, constituheixen a l'ensem una de las més grans vergonyas y un dels agravis que Catalunya pot y deu retréure sempre davant dels governs uniformistas; perque si en temps de pau és una injusticia l'obligar a un home a ser soldat, sense consultar abans sa voluntat y vocació, aquesta injusticia s'referma encara no aplicant tan dura lley a tots los ciutadans sense distinció de clases ni de fortunes.

Nosaltres, los catalanistas, admétem de bon grat que 'l ciutadà ve obligat a servir a la Patria ab las armas a la má quan sia necessari, quan un perill suprem ó la dignitat de la nació fassin imprescindible 'l sacrifici de la nostra vida. Pero de cap de las maneres podém conformarnos ab que aquesta obligació sia contínua, puig desapareixent la causa dea desapareixer també l'efecte, y molt menys ab que aytal

deber no pesi mes que sobre 'ls pobres, perque la desgracia ha fet que no disposin dels trescents duros pera redimirse.

Se'ns dirá tal vegada que l'actual estat de la societat y la manera com avuy se governan los pobles, exigeix lo manteniment d'exercits permanents, tant pera assegurar l'ordre interior, com pera estar previnguts contra las ambicions de l'estranger, ja que la guerra continua per desgracia essent l'únic medi de resoldre las qüestions y conflictes entre duas potencias. Mes, ab tot y aixó, no se'ns podrá negar que ab l'establiment de un exercit voluntari se resol mellor, y sobre tot ab mes equitat lo problema, que no pas adoptant lo servey militar obligatori ó 'l sistema de quintas que reigeix a España.

Per aixó 'ls catalanistas tenim consignat en la Base 12 del Programa de Manresa, que *Catalunya contribuirá a la formació de l'exercit permanent de mar y terra, per medi de voluntaris ó bé d'una compensació en diners prèviament convinguda com abans de 1845; y que lo cós d'exercit que a Catalunya corresponga serà fixo, y a ell deurán pertanyer los voluntaris ab que hi contribuheixi.*

Aquestas son las doctrinas del Catalanisme en lo que fá referencia al exercit. Volém l'exercit voluntari, volém que sian soldats en temps de pau, tan sols los que vulgan serho, los que per afició ó per vocació sentin preferencias per la vida de quartel ó per las coloraynas de l'uniforme; y no podém acceptar lo servey militar obligatori ni las quintas, porque són sistemas que contrarian la naturalesa de l'home y entrebanca la vida progressiva dels pobles.

Y veus aquí un motiu més pera defensar al Catalanisme dels dicteris de reaccionari, atrassat y atávich que inconscientment ó ab total mala fé li aplican los seus enemics y molt especialment los polítics centralistas, grans defensors del sistema de quintas y del servey militar obligatori.

En nom de la llibertat, volen uns imposar l'esclavatge de l'uniforme fent que tothom sense distinció y sense necessitat agafi las armas y

s'acostumi a la vida endropidora del sorge. En nom de la llibertat s'arrenca de l'escalf de la llar als nostres fills, privantnos del seu consol y del seu auxili, y s'matan los seus hàbits de treball y s' destrueix moltes vegadas lo seu pervindre.

Y que'n dirém de las modernas constitucions que al costat dels principis proclamats per la Revolució Francesa, sostenen l'odiosa institució de las quintas y de las redempcions a metálich?... En nom de l'igualtat venen a proclamar la mes repugnant lley de castas, puig lo qui te diners pot escusarse de servir y l'obligació de ser soldat pesa no mes sobre l'infelis desvalgut de la fortuna... Com si 'ls pobres fossin de pitjor condició que 'ls richs ó no tinguessin cor ni sentiments, y com si deixes de ser mare la pobra dona del poble que no te 'ls trescents duros pera deslliurar al fill de sas entranyas!

Pensemhi, catalans, pensemhi seriament en aquesta qüestió trascendental tant bellament resolta pel Catalanisme, y que hi pensin sobre tot los qui aquests dias senten l'amargor de la pèrdua d'un ser estimat, que qui sab si ja no tornaran a veure may més. Que hi pensin, y si tenen prou calma pera reflexionar fredament, que'ns diguin quins són los que respectan los veritables sentiments de llibertat y d'igualtat, los vers aymants de la civilisació y de la cultura: si 'ls que consagran tan tremendas injusticias y legalisan las iniquitats mes grans, o 'ls que, atents a la naturalesa de l'home, dels fills de Catalunya, mes que soldats y conquistadors y guerrers, voldriam ferne ciutadans treballadors, dignes y honrats, base segura del progres y ferma esperansa pera l'pervindre de la nostra Patria.

(De Lo Camp de Tarragona)

Nota agricola

L'industria agricola qu'és lo fonament d'ahont arrencan totes les altres industries, ab tot y esser la mes necessaria, poch ó gens se'n cuyda l'Estat espanyol: com no siga per imposarli nous tributs y prohibirli lo cultiu de lo que podria esser molt remunerador.

L'agricultura deu, com totes les industries, progressar continuament, buscant tots los avensos mecánichs pera lo trasvals de les terres, lo coneixement dels agents quimichs fertilisants y coneixement exacte de la terra, pera segons les qualitats desarrolharhi un determinat cultiu. Tot treball rutinari acaba per no donar lo fruyt volgut ó quant menys resulta poch remunerador si 'ls medis empleats no son los aconsellats per les ciencias qu'ab ella tenen relació.

Lo poble mes rich será 'l que ab la agricultura vagi davant dels altres, no 'l que tinga més or y més argent, donchs lo moneda sols representa un agent per lo cambi de productes, may una riquesa positiva. Desgraciadament no s'entén aixís y veym menys preuada l'industria més necessaria per la humanitat, y la causa no es ja sols l'oblit en que la tenen los governants, sino nosaltres mateixos, que no cuidém de lo terra com es degut, y per aixó veym en moltes regions d'Espanya milers d'hectàrees de terra erma y, si a Catalunya fem aplicació es també de doldre veurer molts ermits que s'podrian conreuhar y terres que son conreú no es apropiat a sa naturalesa.

Si es ben cert que *no hi ha més mala guerra que conreuhar dolenta terra*, també altre aforisme diu, *sembrar cada en son lloch y un lloch en cada cosa*.

Tenint aixó present, cal estudiari la naturalesa del terrer y tenir compte del clima, factor molt important, y allavors, ab coneixement de causa será lo pagés lo que deu esser, l'estament de més valua dintre son poble, no com avuy qu'és lo bras més atrassat y de qui l'Estat ni'n fa cas.

Certament que si les regions fossen autonomes cuydarien elles mateixos de fomentar sa riquesa natural, donchs cada una, al treballar per ella mateixa ho faria ab més gust, sense trabes y fiscalisacions exagerades y aixís, d'un modo indirecte, l'Estat fóra més rich y respectat per los estranys, ja que enriquintse les parts, resulta mes rich lo tot, més desgraciadament no es aixís y per aixó veym que mentres los agricultors demanan a l'Estat que pera impedir l'emigració de mols y pera poguer con-

reuhar ab profit les grans extensions de terres ermes que deixi lliure lo cultiu del tabaco y per més que 'ls ensaigs practicats han donat resultats inmillorables, lo Govern del Estat espanyol no escolta lo clam dels agricultors y ab monopolis, primes y altres manyes, mata tota energia y entronca tota riquesa quant lo benefici no va directament a determinades persones o entitats.

Cal qu' en lo moviment social que s' opera en nostra terra, hi prenguin bona part los agricultors, puig a ben segur, que d' entre totes, es la classe mes vexada y menus atesa per l' Estat centralista, y com siga que *cada terra fa sa guerra*, es necessari que 'ls agricultors intervinguen en la cosa pública a fi de que siga una veritat l' aforisme castellá que diu: EL CATALAN DE LAS PIEDRAS SACA PAN.

Joseph Ventura y Gausachs

Primavera y Amor

(APUNTE)

Tot reverdia a s'enflocava de bó y millor ab l' arribada del bon temps.

Lo jardí, aquell jardí gran y espayós, mal endressat y plé d' euras entremaliadas que por tot arreu s' atrapan, sense una má que las fes anar por bon camí, donchs es més atractivola la natura quan la má del home, no hi tafaleja, tol s' omplia d' ufanosa verdor y prenia hermosissim aspecte,

Al extrém del caminal ombrivol, lo reixat d' entrada, cobert a bossins d' antich rovell sech y aferrat, anava tapantse de fullas que una *caputxina* hi entrellasava per sos ferros.

L' herbey s' eixeribia enatifa la terra fresca. y, entremitj, las flayrosas violetas, trayent com vergonyidas sa disimulada flor, escampavan dolssissimas aromas.

Los dos enamorats miravan en cisats aquell esclat sublim de la natura, sentint en son cor una dolsa emoció d' inexplicable goig que 'ls atreya un a l' altre.

En aquest temps, cap al cayent de la tarde, en mitj de la profunda quietut del paisatge y gosant de las hermosuras d' aquell jardí plé d' ancisos, icóm se sent de dolsa y armoniosa la remor d' un bes d' amor...!

—M' estimas?—va fer ell.

Ella se l' mirá amorosida... Lo sol ponent iluminá d' espuillentas aquell rostro hermós, y s' hauria dit que era ella la regina del amor purissim, en son palau de flors, sostrejat per la inmensa volta del cel blau.

Aixis li semblá a son enamorat y la coroná d' acacia y llesamí...

¡Cóm s' hi destacaba l' cabell d' or de sa estimada empresonat per la garlanda hermosa!

Es cert que ella la portava ab la magestat d' una reyna...

—Y tú quina ofrena 'm fas—digué ell abressantla.

Ella somrigué dolssament, y, cullint un bon manat de violas, las hi oferi.

—Quina aroma més gran deixan y tan petitas com son las violas!

—Aixis es mon amor—digué ella.

—Es gran, inmens, y tot te cabuda en lo meu cor.

—Donchs en mostra del amor que 'm portas guardaré siempre més aquestas flors.

—Oh. no!—respongué ella.—No n' es pas mostra, que mon amor será etern y y las flors se marceixen com tot se marceix y 's passa; que darrera el bon temps l' hivern arriba, mentres que mon amor no te fi... Lo goig de la natura que are fruim no es perdurable: lo goig del amor que disfrntém es etern...

Cap al cayent de la tarde, enmitj de la profunda quietut del paisatge, icóm se sent de dolsa y armoniosa la remor d' un bes de amor!...

Joseph M.ª Folch y Torres.

La qüestio llenguística

Per tot arreu se proclama la varietat com a lley suprema de la naturalesa.... Com no hi han duas montanyas iguals, ni l' cel es el mateix per tot, sinó que tot es diferent y variable, aixis també no hi han dos pobles, ni dos homes iguals. Pobles y homes agafan el sabor de la terra que trepitjan, y son com un mirall del cel que 'ls cobreix y de todas las cosas que 'ls envoltan. La pensa no es més que una resultat d' aquestas influencias.

Ara bé, el llenguatge es l' expressió, l' exterioració de la pensa. Un y altre están en perpétua contacte, y en relació y perfecta compenetració. Son com el cos y l' ánima, com l' idea abstracta del home y la seva realitat concreta y viventa.

Pretendre que hi hagi una sola llengua pera tots els homes, es una utopia. Mentres hi hagi homes, hi haurá rasses y pobles distints, perque aixis ho ha fet la naturalesa. L' home, que no es més que una de tantas de sas manifestacions, no será pas qui s' escapi de sa influencia.

Aqueixas diferenciacions perpétuas entre 'ls homes, portarán sempre en sí altrás diferenciacions perpétuas de llenguatge. Com hi han rasses y sub-rasses, aixis també hi han grupos y sub-grupos d' idiomas. Y aixis com dintre una rassa hi ha una colecció de pobles germans, del mateix modo dintre un grupo ó sub-grupo, hi ha una série de llenguas germanas. Y fins en un mateix poble, ahont hi ha encontradas diferentas, hi ha també formas dialectals diferentas. A Tremp no 's parla pas el catalá de Barcelona, y l' catalá de Ferpinyá no es pas el de Monacor ni l' de Xixona.

La millor llengua pera un poble es la seva. Cert es que hi podrán

haver parlas que li siguin superiors però no deixa de ser cert també, que todas ellas serán estranyas a la manera d' ésser d' aquell poble, y que més aviat li farán nosa que servey. Si l' poble es inferior, no deixarà de serho perque li fassin apendre per forsa una llengua superior. Será com un nen que li hagin posat un traje d' home: no s' hi trobará.

El progrés d' un poble no pat consistir may en la cega imitació d' un altre, y mol menys en enmanllevurli l' idioma. El poble té que progressar dintre la seva manera de ser. Fentho aixis, al perfeccionar la pensa, inconcienment perfeccionará l' seu idioma.

Aixó no vol dir que no hi puguin haver idiomas generals, y, si 's vol, un idioma universal pera tractarse 'ls pobles entre sí. Crech que aixó es molt digne de tenirse en consideració, y fins arribar a creure qu' es factible. Es cert potser que l' alemany es l' idioma més apropiat pera lo científich, com l' inglés pera lo industrial y comercial y el francés de una forsa expositiva prodigiosa, un dels que 's prestan més pera ser la llengua universal.

Peró de aquestas sanas ideas a la preocupació dels que volen que tothóm parli un mateix llenguatge, hi va un abim. Encare que fos possible que 's poguessin, en un moment donat, arrencar de las mares tots els fills, y férlos hi apendre una mateixa llengua, de manera que al arribar a grans la parlessin tots y no 'n sapiguessin d' altra; encara, repetim, que fos posible, tenim la completa seguritat de que al cap d' unas quantas generacions, aquell idioma s' hauria adulterat tant, que 'ls homes d' un indret y 'ls d' un altre, un xich llunyá, difícilment s' entendrían, y escusat es dir, que, passats alguns sigles, las parlas d' un continent ab las del oposat, rés ó ben poca cosa tindrían que veure.

Y es que la naturalesa, ab sa sabiduría infinita, ho té arreglat aixis, essent temerari unar contra d' ella. Pensar en que tots els homes han d' enraonar de la mateixa manera, es senzillament perdre l' temps.

J. Llord.

Batxilleries

Las cuynas de Sha de Persia

Qualsevol diria sentint la descripció de aquestas cuynas que's tracta d'algún quento de fadas. Se veu que 'el Sha es un home de gust y com que aquet sentit radica en el paladar, no plany rés a n'aquet orque que lo mateix es de gats que de reys.

Aixó explica la sumptuositat de que ha revestit el Sha las sevas cuynas, comparable no més ab la que presentan els seus mateixos salons.

Ni las novas cuynas del Palau d' Hivern de Sant Petersburg, qui-

na batería de plata's calcula en 240,000 franchs ni cap altre del mon poden rivalizar ab las del palau real de Teherán. Alló mes que cuyna sembla l'aparador d' un argenter; demanin fogons de plata macissa, tot un assortit de calderas, ollas y cassolas del mateix metall; graellas y paellas d' idem.... fins es de plata l' humil moliet de caté.

Pero aixó no es tot encara; lo verdaderament extraordinari es la vaixela ab que's serveix el menjar a Mozaffer-ed-Din; es tota d' or forjat, figurant en la mateixa un plat incrustat de pedreria quin valor es de 400,000 franchs. El Sha, com es natural, ne fe gran plat y l' servey el tracta com una reliquia, donchs no li dich rés al que hages de pagar els plats trencats a semblant preu.

El mobiliari de la cuyna no es menos sumptuos que las eynas, consistint en una série de taulells y trinxants d' onix y dels marbres més escullits.

Segons relació d' un viatger que ha pogut veure aquestas maravillas, sen podria treure, a mal vendre, fins a 25 millons de franchs.

No hem trobat rés en la descripció que fa l' esmentat viatger de las cuynas del Sha, cap dato que fassi referencia al servey de cuyners, cambriers y xarrichs encara que's de suposar que aquet estigui a l' altura de las circunstancias; es a dir que sigui un servey de plata pera que no desdigni del parament,

Al menos, al menos, que deuen pelar patatas y trumfar faysans ab frach y corbata blanca.

Un Batziller.

Secció Religiosa

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 9, Sta. Apolonia.—Dilluns, 10, Sta. Escolástica.—Dimars, 11, Los set sants servents de Maria fundadors.—Dimecres, 12, Sta. Eulalia.—Dijous, 13, Sant Benigne.—Divendres, 14, Sant Valentí.—Dissapte, 15, Sant Faustino.

NOTICIES

Ab motiu del cambi d' impremta de nostre periódich, totes les reclamacions afectes a l' Administració de LA VEU DE TORTOSA, se dirigiran, en lo successiu, a la tipografia de D. Joseph L. Foguet y Sales Plassa del Hospital, n.º 5.

Si degut a n' aquest cambi sofris alguna perturbació lo repartiment y distribució d' aquest setmanari, preguém a nostres abonats se serveixin passar nota de la mes petita falta, ab la seguretat de que será atesa momentaneamente.

Aquesta mudansa, lluny d' afectar la bona marxa seguida fins avuy, será motiu de noves reformes, tant en la part material com

en la literaria y artística quin desenrotlló estém ara estudiant.

Segons notícies, l' Ajuntament se proposa adoquinar lo carrer de la Ciutat y aixamplar les lloses que constituheixen les aceres d' altres carrers mes principals.

Al cap-vespre del dimars caygué sobre nostra ciutat un temporalet d' aygua que durá gayrebé fins á mitja nit.

Lo diumenge fou apedregat lo tren correu entre l' trajecte que hi ha desde Tortosa á Soldevila, de quines resultes sortiren dos pasatjers ferits.

Lo jutjat está instruint les deligencies en averiguació del fet vandálich, de qu' hem donat compte.

Ab la solemnitat acostumada se celebraren en la diada de San Blay los cults dedicats á tan insigne patró, assistinhi una nombrosa concurrencia de fidels.

Es tan lamentable l' estat dels nostres carrers que ben bé podria l' Ajuntament preocuparse de sa recomposició. Abans de ploure, núvols de pols omplenaven la ciutat; ara, després d' haver plogut, no s' pot anar per cap banda sense surtirne brut y malmés.

Lo dimars morí l' aixerida Srta. Donya Teresina Lledó, filla de nostre volgut amich don Joseph.

L' enterro s' vegé molt concorregut, proba de les simpaties que gosava á nostra ciutat la malaguanyada finada.

Rebin sos afligits pares y demés familia lo testimoni de nostre sentit condol.—R. I. P.

Hem rebut lo número corresponent al mes que som del important *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana* que baix la direcció de nostre estimat amich, l' eminent filolech Mossen Antoni Alcover se publica en Palma de Mallorca.

La importancia del mateix queda ben be de manifest en lo següent sumari:

Quatre instruccions.—Arxius sont hi ha col·laboradors que fan cédules dels documents que s' hi conserven.—Segueix la llista d' obres catalanes, escullides per fer cédules de ses paraules.—Seccions del llenguatge vivent de les quals se son encarregats els col·laboradors que se anomenen.—Nous corresponents. Segueix la llista de col·laboradors per orde cronològich. Crònica de l' obra del Diccionari.

Desitjosa la "Asociació Artístich-Arqueològica Barcelonina," d' evitar la probable destrucció del claustre, are de poch descobert ab ocasió d' enderrocarse las dependencias que foren del convent de Sant Francisco de Paula, de Barcelona,

s' ha dirigit, demanant se salvi aquell apreciable exemplar del siglo XVI. al Excm. Sr. Alcalde d' aquesta ciutat, á la Il·ltre. Comisió de monuments històrichs-artístichs de la provincia y á las Reals Academias de Bellas Arts de San Fernando y de la Historia, de Madrid.

Veurém si donarán resultat las plausibles gestions de nostra "Arqueològica" y de las altrás entitats barceloninas que s' interessan pera salvar aquell monument, tal vegada l' més important que s' coneix de la época del Renaixement en nostre país, fora del que s' conserava en lo Colegi de Sant Lluís de Tortosa.

Los 19 voluntaris catalans de la guerra d' Africa que restan, conmemoren lo dimars ultim, lo 42 aniversari de la batalla de Tetuán, havent ohit missa á la capella del Sant Crist de Lepanto de la Catedral, visitant després al senyor Bisbe Bardenal Casañas, que ls hi dirigi carinyosas frases. Tot seguit feren la acostumada visita al monument d' en Prim, y saludaren també al Capitá general, Governador civil, al Alcalde y al President de la Diputació, y al mitjdia celebraren un banquet á la fonda del Pi.

A la nit se doná en honor dels voluntaris una funció al Teatro Tivoli.

Avuy tindrà lloch lo sorteig dels jóves del actual reemplás.

Les festes que n' honor á son patró Sant Blay celebrá en los tres primers de la setmana la ciutat de Roquetas, han sigut molt concorregudes y animades, tan les de caracter popular com les relligioses, sobretot aquestes últimes, quins cults han resultat solemnes y enfevoritzadors.

Per lo Menescal municipal s' han donat d' alta alguns remats, manats retirar ab motiu de la glossopeda.

Lo dijous passaren per nostra estació dostrens militars conduhint los reclutes de las provincias de Tarragona, Valencia y Castelló. Abans d' ahir, també n' passá un altre molt atestat de quintos.

S' ha publicat lo número 6 del aixerit setmanari festiu *Cu-cut!* ab un bon text y millor collecció de dibuixos á dos colors.

L' aglomeració de gent en los trens militars qu' han passat aquets dies ens ha fet enrecordar lo perill que corren els passatjers que tinguen la mala sort de traure lo cap per les finestres dels cotxes al passar el tren pel pont del ferro-carril.

Creyent que l' avis que hi ha á la estació no s' prou, excitém l' ánim de l' Alcaldía pera que treballi sense descans vers lo govern, á fi de

que s' obligui á la Companyia á aixamplar aquest pont, en ei que tantes desgracies han ocorregut.

Nostre patriarcal confrare *La Renaixensa* té en projecte importants millores que, segons notícies, no trigaran en portarse á cap.

Molt ens alegra aqueixa reforma del tot necessaria, donada la importancia y l' desenrotlló del catalanisme en aquestos dies de veritable amargor pera la terra.

Procedents de Benicarló, han sigut conduhits á nostra ciutat una grossa partida de bocoys destinats á la exportació del oli de Tortosa.

Una acreditada casa d' orgues de Valencia, ha enviat al Capitol un presupost, per mitj de quina cantitat se compromet modificar lo magnífich orgue de nostra Seu, al que s' proposen introduhir notables reformes.

La Societat sucrera de Sant Lluís está aixecant un edifici espanyó, dintre de sos horts de Soldevila, que destinarant á magatzems de remolatxa.

VARIETATS

Lo Mussol

(TRADICIÓ POPULAR).

Áligas y pardals, elefants y formigas, tots havían anat prenent lloch y aposentantse en l' arca de Noé qu' estava plena á seny com un ou.

Al precís moment en que Noé anava á tancar la porta va presentarse l' Mussol—no podía serne d' altre!—que demaná entrada.

—Has fet tart, li respongué Noé; tot está pres y no queda lloch ni per una pussa.

—No hi fa res, respongué l' Mussol, en qualsevol lloch y de qualsevol manera m' encabiré.

—Donchs arreglat com pugas., Noé digué y tancá la porta.

Lo mussol á las palpentas, empenyent per aquí y topant per allá, va arribar al demunt de la esquena del ase, y, arrapantseli al clatell y arraulintse, va pensar.

—Aquí estaré bé; many menos.,

Pero l' ase no trobá del seu gust la càrrega, sino que comensá á bregá per desfersen y á sachsejar y axecar la gropa. Lo Mussol no va descloure las urpas, pero com lo sostre era molt baix y á cada batzegada que donava l' ruch pegava cop de cap al sostre, arronsá l' coll tan com pogué, entonzaant lo cap entre las espatllas.

Y d' aquesta feta quedá espatllut —y tots los mussols han seguit sentho.

Apeles Mestres.

A una Roquerola

Si fos com tu, roquerola,
tu que fendeixes l' espay,
si fos com tu, roquerola,
que tens alas per volar,
lo niu deixaria ab l' auba
tot refulant, refulant,
tot saltant d' un brot al altre
del més vell pí al cim més alt.
Veuria naixe l' aurora,
y veuria l' ull badar
del sol que s' beu la rosada
que dels brots va degotant.
Cel amunt m' enfularia
fins á tocá ls núvols blanchs,
y ab l' ayre que allí s' respira
mon pit iría á aixamplar.
Cantaría á Deu llohansas
com més m' hi anés acostant;
y tant y tant volaría
tendent l' immens espay blau,
que potser ma cantarella
Deu la sentís desde dalt
y obrintme del cel las portas
al cel me deixés entrar.

Maria de Bell lloch.

PASSA-TEMPS

JEROGLIFICH

6 1889 A

Xarada rápida

Primera vocal; segona en les ovelles. Tot, nom d' home.

INTRINGULIS

O

Ab aquesta vocal y dos consonants formarem lo nom d' un peix mol conegut y apreciat.

CONVERSA

—Si has anat al teatro, pots dirme lo que opines respecte al actor Perrín?

—Es un jove que promet; y com jo, opina la meua germana.

—Quina?
—Aquella qu' entre els dos hem nombrat.

Les solucions al número próxim.

Solucions al número anterior.

A la xarada MATITO
Al jeroglífich SETMESÓ
A la xarada rápida ARPA
Al refrá-fuga de vocals AHONT
HI HA BARRETS, NO HI CAMPAN CAPUCHAS.

Al refrá-fuga de consonants AB
RAHÓ Ó SENSE RAHÓ VAJA
EL POBRE Á LA PRESÓ.

Al intríngulis LLUS

Manel Toga Munt.

Tortosa, Febrer de 1902.

Tortosa. Imp. FOGUET, P. Hospital.

